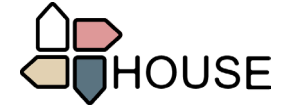

HOUSE onderzoek

Taxonomie van individuele en gemeenschappelijke woonvormen

www.HOUSE-research.be

april 2024

Hoe dit te lezen?

Deze taxonomie biedt een gestructureerd overzicht van mogelijke woonvormen in Vlaanderen. Deze woonvormen zijn interessant voor alle leeftijden, maar zeker ook bij het ouder worden. De verschillende woonvormen worden hier opgedeeld in de mate waarin ze ruimtelijk en sociaal delen.

Ruimtelijk delen

Kolommen I tot en met V focussen op het ruimtelijk delen: in de linkerkolom delen bewoners geen of amper ruimtes met elkaar. **Hoe meer naar rechts** in het schema, **hoe meer ze ruimtes delen**. In kolommen I tot en met IV hebben de bewoners telkens een **volledige private woning**, met slaapkamer, badkamer, leefruimte en keuken. Deze kan eventueel kleiner in oppervlakte zijn. Helemaal rechts, in kolom V, vermindert het aantal ruimtes die privaat zijn. Hier leven de bewoners intenser samen en **delen ze de woning** met huisgenoten die **niet tot het gezin** behoren.

Sociaal delen

Rijen A tot en met C delen de woonvormen in volgens sociaal delen. Hieronder verstaan we de **activiteiten** die bewoners ondernemen en in welke mate ze **hulp of ondersteuning** bieden aan elkaar. De woonvormen in deze rijen kunnen, **afhankelijk van elk specifiek project verschuiven** tussen de rijen A, B of C. Daarom ook de grijze stippellijn tussen deze woonvormen. Bewoners uit woonprojecten in rij A hebben **geen expliciete intentie** om samen activiteiten te doen. In rij B hebben de bewoners **wel een duidelijk engagement** om meer te delen of elkaar te helpen, zoals boodschappen doen, kinderen opvangen, samen eten of koken, enz. Wanneer de bewoners het project **samen beheren** -dus zorgen voor de tuin, de gebouwen en/of het financiële aspect- verschuift het project naar rij C.

Legende & extra info

In het overzicht zie je de volgende kleuren terugkomen:

- De **beige kleur** duidt de **gemeenschappelijke buiten- of binnenruimtes** aan.
- De **lichtblauwe kleur** toont de woonvormen die vandaag (meestal) al meer aandacht hebben voor de **toegankelijkheid of aangepastheid** van de woning met het zicht op **levenslang wonen**.

Natuurlijk bestaan er **nog andere woonvormen** dan diegene die nu al in de taxonomie staan. Om mogelijke opties te laten zien, hebben we **gestippeld wonen** wel al opgenomen -een woonvorm die beter gekend is in Nederland- en in elke kolom drie puntjes toegevoegd.

HOUSE – Deze taxonomie is ontwikkeld binnen het HOUSE onderzoeksproject (2021-2025). Hierin werken 3 kennisinstituten samen om complexe vraagstukken rond individuele en gemeenschappelijke woonconcepten voor ouderen en subjectief welbevinden te onderzoeken, namelijk Universiteit Hasselt (faculteit Architectuur en Kunst), Vrije Universiteit Brussel (SARLab) en PXL (Smart ICT).
Voor meer informatie kan je terecht op de [HOUSE website](#).

Taxonomie van Individuele en Gemeenschappelijke Woonvormen

TAXONOMIE WOONVORMEN		RUIMTELIJK DELEN				
		← IK DEEL WEINIG				IK DEEL VEEL →
		I	II	III	IV	V
minimum privaat		alle leefruimtes	alle leefruimtes	alle leefruimtes	alle leefruimtes	slaapkamer(s) (+ evt. badkamer)
minimum gedeeld		geen	circulatie ruimte (bv. inkom, trappenhof) (+ evt. parking, fietsenstalling, berging)	groep II + een ruimte die geen leefruimte is (bv. tuin, wasplaats...)	groep III + leefruimte (bv. keuken, living...)	groep IV + alle leefruimtes + (evt.) badkamer
SOCIAAL DELEN ↑ IK DEEL WEINIG ↓ IK DEEL VEEL	A geen expliciet sociaal engagement	I - A individuele woning	II - A appartement	III - A	IV - A assistentiewoning	V - A woonzorgcentrum
	B engagement tot gedeelde activiteiten	I - B bewust nabuurschap	II - B zorgwonen	III - B	IV - B	V - B hospitawonen
	C groep B + gedeeld beheer	I - C	II - C kangoeroewonen	III - C co-wonen	IV - C co-housing	V - C huisdelen
	
	
	
	
	
	

LEGENDE

- engagement tot interactie
- gedeelde ruimte
- aangepaste unit

HOUSE onderzoek

Een omschrijving van elke woonvorm (1/2)

www.HOUSE-research.be

april 2024

De grote verscheidenheid aan woonvormen, maar ook de verschillen en overlap tussen de termen, maken het niet altijd eenvoudig om te weten wat ze precies betekenen. Daarom vind je hier een korte omschrijving van elke woonvorm uit het HOUSE overzicht.

I-A individuele woning

De individuele woning is gelegen op een eigen perceel en is volledig privaat. Het is ontworpen voor 1 huishouden of gezin. Het kan hier gaan over een vrijstaande, half-open of gesloten woning.

I-B bewust nabuurschap

Bewust nabuurschap verwijst naar een bewuste, actieve gemeenschap waarbij burens zich engageren om elkaar te ondersteunen, samen te werken en een positieve leefomgeving te creëren. Het gaat verder dan alleen naast elkaar wonen; het omvat een bewuste keuze om betrokken te zijn bij elkaars welzijn en om een gevoel van gemeenschap te bevorderen. Dit kan resulteren in een zorgzame buurt of de aanloop zijn naar een gemeenschappelijke woonvorm.

II-A appartement

Een appartement is een wooneenheid in een groter gebouw, namelijk een flatgebouw. Elk appartement heeft alle ruimtes individueel. De bewoners delen enkel de circulatieruimte, zoals de trappenhal, en eventueel ruimte om de auto, fiets of andere spullen te bergen.

II-B zorgwonen

Een zorgwoning is een kleinere wooneenheid in of bij een bestaande individuele woning waarin maximaal twee oudere of hulpbehoevende personen wonen. Een zorgwoning is opgenomen in de Vlaamse Wooncode en heeft een aantal specifieke voorwaarden opgelegd door de Vlaamse overheid.

II-c kangoeroewonen

Een kangoeroewoning is een combinatie van 2 wooneenheden onder 1 dak. De bewoners wonen in hetzelfde huis, maar elk apart. Ze streven ernaar om als goede burens samen te leven en voor elkaar te zorgen. Wanneer de bewoners van de 2 wooneenheden familie zijn spreekt men soms ook van duplex-wonen.

III-c (senior) co-wonen

Bij co-wonen woont elk huishouden in een eigen woning aan of rond een gemeenschappelijke tuin of binnenplaats. Je deelt ruimtes die geen leefruimtes zijn, zoals de buitenruimte, een berging, wasplaats, garage ... Senior co-wonen is een vorm van co-wonen waarbij de groep bewoners enkel bestaat uit oudere personen.

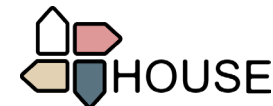
IV-A assistentiewoning

Een assistentiewoning is aangepast en specifiek gericht op ouderen. De bewoners kunnen zelfstandig wonen en zelf bepalen welke zorg ze willen. Er is steeds een noodoproepsysteem aanwezig om zorg te bieden in noodsituaties. Bovendien hebben de bewoners toegang tot gemeenschappelijke ruimtes en kunnen er huishoudelijke diensten ingekocht worden.

HOUSE onderzoek

Een omschrijving van elke woonvorm (2/2)

www.HOUSE-research.be

april 2024

iv-c (senior) co-housing

Bij co-housen woont elk huishouden in een eigen woning aan of rond een gemeenschappelijke tuin of binnenplaats. De bewoners kiezen om intenser samen te leven en delen naast functionele ruimtes (bv. de buitenruimte, een berging, wasplaats, garage) ook leefruimtes, zoals living en/of keuken. Hier organiseren bewoners vaak activiteiten samen. De bewoners zorgen samen voor het beheer en het onderhoud van de gedeelde ruimtes.

iv-c gestippeld wonen

In een flatgebouw heeft een specifieke doelgroep van bewoners zich gegroepeerd, bv. ouderen. Naast een eigen appartement delen ze samen 1 extra appartement, voor bv. gezelschap, activiteiten of zorg. De bewoners zorgen samen voor het beheer en het onderhoud van de gemeenschappelijke ruimte. Dit is vergelijkbaar met een co-housing, maar dan in de context van een groter flatgebouw waar ook nog andere mensen wonen.

v-A woonzorgcentrum

In een woonzorgcentrum wonen ouderen die niet meer zelfstandig kunnen wonen. De - hebben elk een private kamer (meestal incl. badkamer). Andere ruimtes worden gedeeld. De bewoners krijgen continu de benodigde dagelijkse hulp en zorg.

v-B hospitawonen

Hospitawonen is een woonvorm waarbij de eigenaar van een woning of appartement een gedeelte verhuurt. De verhuurder deelt daarbij minstens 1 ruimte met de huurder en woont dus zelf ook in de woning, eventueel met een gezin. Vaak is het een alleenstaande oudere met een student.

v-c huisdelen

Hier delen de bewoners alle leefruimtes, met uitzondering van een slaapkamer, badkamer of een kleine private studio. Het onderscheid met hospitawonen is dat er geen hiërarchie is onder de bewoners een gelijke verdeling in eigendom en beheer is. Er is dus niet iemand eigenaar en iemand die huurt bij de eigenaar.

MEER WETEN ?

Zelf testen welke woonvormen iets voor jou zijn? Of meer informatie over verschillende woonvormen voor huidige en toekomstige ouderen? Neem dan zeker een kijkje op de [HOUSE website](https://www.house-research.be):

[www.HOUSE-research.be](https://www.house-research.be)

Wil je aan de slag gaan met een van deze woonvormen? We verwijzen alvast graag naar enkele HOUSE partners die hierrond werken:

- www.samenhuizen.be
- www.kenniscentrumWWZ.be
- www.vlaanderen.be/bijzondere-woonvormen
- <https://kbs-frb.be/nl/zorgzame-buurten>